

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 112/21
Luxemburgissa 22.6.2021

Tuomio asiassa C-872/19 P
Venezuela v. neuvosto

Venezuelalla on asiavaltuus nostaa kanne asetuksesta, jolla otetaan käyttöön sitä koskevia rajoittavia toimenpiteitä

Unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomion, jossa tämä oli todennut päinvastaista, ja palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jotta tämä ratkaisisi kumoamiskanteen aineellisen kysymyksen osalta

Koska tilanne ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja demokratian alalla oli heikentynyt, Euroopan unionin neuvosto toteutti vuonna 2017 Venezuelan bolivariaaniseen tasavaltaan (jäljempänä Venezuela) kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä. Asetuksen 2017/2063¹ 2, 3, 6 ja 7 artiklassa kiellettiin aseiden, sotilastarvikkeiden ja niihin liittyvän teknologian, joita voitaisiin käyttää kansallisiin tukahduttamistoimiin, myynti tai toimitus Venezuelassa oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille sekä kiellettiin tällaisiin tarvikkeisiin liittyvien teknisten palveluiden tai rahoituspalvelujen tarjoaminen tällaisille luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille.

Venezuela nosti 6.2.2018 kanteen, jossa se vaati asetuksen 2017/2063 kumoamista siltä osin kuin kyseisen asetuksen säännökset koskevat sitä. Tämän jälkeen se tarkisti kannettaan siten, että siinä vaaditaan unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan myös päätös 2018/1656 ja täytäntöönpanoasetus 2018/1653², joilla neuvosto jatkoi annettuja rajoittavia toimenpiteitä. Unionin yleinen tuomioistuin jätti 20.9.2019 antamallaan tuomiolla tämän kanteen tutkimatta sillä perusteella, etteivät riidanalaiset säännökset vaikuttaneet suoraan Venezuelan oikeusasemaan.³

Unionin tuomioistuin, johon Venezuela valitti tuomiosta, lausuu SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tutkittavaksi ottamiselle asetettujen edellytysten soveltamisesta sellaisen kumoamiskanteen yhteydessä, jonka kolmas valtio on nostanut neuvoston kyseisen valtion tilanteen johdosta määräämistä rajoittavista toimenpiteistä. Se **kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomion siltä osin kuin tämä oli jättänyt tutkimatta Venezuelan kanteen, jossa vaadittiin asetuksen 2017/2063 2, 3, 6 ja 7 artiklan kumoamista, ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä ratkaisisi pääasian.**

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin toteaa aluksi, että koska Venezuelan valitus ei koskenut sitä valituksenalaisen tuomion osaa, jossa kyseisen kolmannen valtion kanne, jossa vaadittiin täytäntöönpanoasetuksen 2018/1653 ja päätöksen 2018/1656 kumoamista, jätettiin tutkimatta, unionin yleinen tuomioistuin on antanut lopullisen ratkaisun tältä osin. Unionin tuomioistuin muistuttaa tämän jälkeen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan se voi tarvittaessa viran puolesta lausua ehdotonta prosessinedellytystä koskevasta perusteesta, joka koskee SEUT 263 artiklassa asetettujen tutkittavaksi ottamisen edellytysten noudattamista jättämistä.

¹ Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä 13.11.2017 annettu neuvoston asetus (EU) 2017/2063 (EUVL 2017, L 295, s. 21).

² Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen (YUTP) 2017/2074 muuttamisesta 6.11.2018 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2018/1656 (EUVL 2018, L 276, s. 10) ja Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) 2017/2063 täytäntöönpanosta 6.11.2018 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1653 (EUVL 2018, L 276, s. 1).

³ Tuomio 20.9.2019, Venezuela v. neuvosto, [T-65/18](#).

Tässä asiassa se **ottaa viran puolesta esiin kysymyksen siitä, voidaanko Venezuelaa pitää SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuna oikeushenkilönä**. Se toteaa tältä osin, ettei kyseisestä määräyksestä ilmene, etteivät tietyt oikeushenkilöiden ryhmät voisi vedota tässä artiklassa säädettyyn mahdollisuuteen nostaa kumoamiskanne. Sen aiemmasta oikeuskäytännöstä ei myöskään ilmene, että SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa käytettyä oikeushenkilön käsitettä olisi tulkittava suppeasti. Unionin tuomioistuin korostaa tämän jälkeen, että periaate, jonka mukaan unioni perustuu muun muassa oikeusvaltion arvoon, perustuu sekä SEU 2 artiklaan että SEU 21 artiklaan, johon yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevassa SEU 23 artiklassa viitataan. Tässä tilanteessa se katsoo, että SEUT 263 artiklan neljännen kohdan mukaan, luettuna tehokkaan tuomioistuinvalvonnan ja oikeusvaltion periaatteiden valossa, **kolmannella valtiolla pitäisi katsoa olevan asiavaltuus SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuna oikeushenkilönä, kun muut kyseisessä määräyksessä asetetut edellytykset täyttyvät**. Unionin tuomioistuin täsmentää tältä osin, että **unionin velvollisuudelle valvoa oikeusvaltion noudattamista ei ole asetettu vastavuoroisuusedellytystä**. Näin ollen Venezuelaa valtiona, joka on kansainvälisen oikeuden nojalla oikeussubjekti, on pidettävä SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuna oikeushenkilönä.

Tämän jälkeen unionin tuomioistuin lausuu, että **unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi, etteivät kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet vaikuttaneet suoraan Venezuelan oikeusasemaan**. Tältä osin se toteaa, että kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet on toteutettu Venezuelaa vastaan. Se, että unionin toimijoita kielletään toteuttamasta tiettyjä toimia, merkitsee nimittäin käytännössä sitä, että Venezuelaa kielletään toteuttamasta kyseisiä toimia näiden toimijoiden kanssa. Koska asetuksen 2017/2063 voimaantulon seurauksena sen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjä kieltoja sovellettiin välittömästi ja automaattisesti, kyseiset kiellot estivät Venezuelaa hankkimasta useita tuotteita ja palveluja. Unionin tuomioistuin päätelee tästä, että näillä säännöksillä on välittömiä vaikutuksia tämän valtion oikeusasemaan. Se toteaa tältä osin, ettei ole tarpeen tehdä eroa sen mukaan, suoritetaanko tämän valtion kaupalliset toimet yksityisoikeudellisina toimina (*iure gestionis*) vai julkista valtaa käytettäessä (*iure imperii*). Se toteaa myös, ettei sillä, etteivät kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet estä täysin Venezuelaa hankkimasta kyseessä olevia tuotteita ja palveluja, ole tässä yhteydessä merkitystä.

Tämän jälkeen **unionin tuomioistuin lausuu muista neuvoston unionin yleisessä tuomioistuimessa alun perin esittämistä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevista perusteista**. Perusteesta, jonka mukaan Venezuelalla ei ole oikeussuojan tarvetta, unionin tuomioistuin katsoo, että koska asetuksen 2017/2063 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädetty kiellot voivat vahingoittaa Venezuelan etuja, ja erityisesti sen taloudellisia etuja, niiden kumoaminen voi itsessään tuottaa sille etua. Perusteesta, jonka mukaan riidanalaiset säännökset eivät koske Venezuelaa suoraan, unionin tuomioistuin katsoo, että kyseessä olevissa asetuksen 2017/1653 artikloissa säädettyjä kieltoja sovelletaan ilman, että niissä jätettäisiin niille, joille ne on osoitettu ja joiden tehtävänä on niiden täytäntöönpano, ollenkaan harkintavaltaa, eikä niiden soveltaminen edellytä täytäntöönpanotoimenpiteiden antamista. Koska unionin tuomioistuin oli jo todennut, että kyseisillä säännöksillä on vaikutuksia Venezuelan oikeusasemaan, se hylkää tämän perusteen.

Unionin tuomioistuin toteaa lopuksi, että **asetus 2017/1653 on SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu sääntelytoimi**. Koska Venezuelan riitauttavat kyseisen asetuksen **artiklat eivät myöskään edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä, unionin tuomioistuin päätelee, että kyseisellä kolmannella valtiolla on asiavaltuus nostaa kanne niistä tämän määräyksen perusteella ilman, että sen tarvitsisi osoittaa, että nämä artiklat koskevat sitä erikseen**.

MUISTUTUS: Euroopan unionin tuomioistuin käsittelee valituksia, joissa haetaan muutosta unionin yleisen tuomioistuimen antamiin tuomioihin ja määräyksiin oikeuskysymyksissä. Lähtökohtaisesti valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta. Jos valitus tutkitaan ja hyväksytään, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen päätöksen. Jos asiassa on mahdollista antaa ratkaisu, unionin tuomioistuin voi tehdä sen.

Muussa tapauksessa unionin tuomioistuimen on siirrettävä asia unionin yleiseen tuomioistuimeen, jota sen valituksesta antama ratkaisu sitoo.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106